Raadsvoorstel

Voorstel tot instemmen met het afwaarderen van wegen binnen de bebouwde kom

AAN DE RAAD

Samenvatting

Net als de meeste gemeenten in Nederland speelt in de gemeente Aalten ook het vraagstuk rondom het afwaarderen van de 50 km/u wegen naar 30 km/u. In dit voorstel wordt aangegeven welke wegen in aanmerking komen voor afwaardering. De insteek bij het instellen van nieuwe 30 km/u zones is dat deze goed ingericht moeten zijn om nieuwe onveilige situaties en schijnveiligheid te voorkomen.

Inleiding

10 februari 2022 is opdracht verleend aan Roelofs Advies en Ontwerp uit Den Ham om in beeld te brengen op welke wijze de 50 km/u wegen binnen de bebouwde kom afgewaardeerd kunnen worden naar 30 km/u. Ook is gevraagd om te bepalen welke maatregelen op korte termijn genomen kunnen worden (Quick wins) en is een inschatting gemaakt van de kosten. Tot slot is gevraagd naar een juridische onderbouwing van de gebiedsontsluitingswegen (GOW) met 30 km/u en 50 km/u.

Beschrijving beleidsterrein inclusief toepasselijke regelgeving

Net als de meeste gemeenten in Nederland speelt in de gemeente Aalten ook het vraagstuk rondom het afwaarderen van de 50 km/u wegen naar 30 km/u. De komende jaren staan er een aantal wegen op de meerjarenplanning waarbij de vraag speelt of deze afgewaardeerd dienen te worden. Ook zijn er wegen die (nog) niet op de meerjarenplanning staan, maar waarbij de vraag wel speelt of het huidige snelheidsregime nog overeind kan blijven. Er is behoefte aan een nieuwe impuls om de overblijvende knelpunten rondom verkeersveiligheid, die zich met name manifesteren op zogenoemde grijze wegen, aan te pakken. Grijze wegen zijn wegen, waarbij het onduidelijk is qua inrichting en gebruik tot welke categorie ze behoren. Of wel is het nu een erftoegangsweg of een gebiedsontsluitingsweg.

Het op dit moment afwaarderen van wegen is niet verstandig zonder dit in een breder perspectief te zien. Er kan mogelijk een verschuiving van verkeer naar andere wegen ontstaan wat niet gewenst is. Daarnaast kan een afwaardering niet zonder volledige herinrichting van het wegvak. Een paar verkeersborden en minimale aanpassingen zijn hierbij niet voldoende. De insteek bij het instellen van nieuwe 30 km/u zones is dat deze goed ingericht moeten zijn om nieuwe onveilige situaties en schijnveiligheid te voorkomen.

Inhoudelijke toelichting op het voorstel

Aan Roelofs Advies en Ontwerp is gevraagd onderzoek te doen naar welke 50 km/u wegen binnen de bebouwde kom van alle kernen in de gemeente teruggebracht kunnen worden naar 30 km/uur. Het doel van dit onderzoek is om de bestaande situatie te beoordelen en een voorstel aan te dragen over welke wegen afgewaardeerd kunnen worden.

Mede aanleiding hiervoor is de landelijke discussie over grijze wegen en de Kamermotie over de verlaging van de snelheid binnen de bebouwde kom van 50 naar 30 km/u. Het kiezen voor lagere

snelheden en een meer eenduidige inrichting van de weg leidt tot een voor de weggebruiker herkenbaar beeld, een afname van eventuele ongevallen en dus een toename van de verkeersveiligheid.

Kaders
Om te kunnen bepalen welke wegen binnen de bebouwde kom van 50 naar 30 km/u afgewaardeerd kunnen worden, is het afwegingskader van het CROW toegepast (zie ook pagina 3 van de samenvatting). Binnen dit afwegingskader wordt onderscheid gemaakt in functie van de weg, waarna een toedeling wordt gemaakt naar:
- Erftoegangswegen (ETW) 30 km/u;
- Gebiedsontsluitingswegen (GOW) 30 km/u;
- Gebiedsontsluitingswegen (GOW) 50 km/u.

Effecten
Het afwaarderen van de wegen binnen de bebouwde kom brengen effecten met zich mee. Het betreft effecten met betrekking tot:
- Verkeersveiligheid;
- Routekeuze;
- Openbaar vervoer;
- Nood- en hulpdiensten;
- Landbouwverkeer.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat de brandweer (regionaal) nog bezig is een standpunt te bepalen en dat de politie nog niet inhoudelijke heeft gereageerd. Hierom wordt is het noodzakelijk om na vaststelling van het beleid (van 50 naar 30 km/u), de voorgestelde maatregelen met de hulpdiensten te bespreken en een definitief maatregelenpakket samen te stellen per wegvak.

Inrichting
In het onderzoeksrapport zijn inrichtingsprofielen opgesteld. Deze zijn opgesteld op basis van ervaring en kennis vanuit landelijke, maar ook lokale ontwikkelingen. Er zijn inrichtingsprincipes opgesteld voor:
- Erftoegangswegen (ETW) 30 km/u;
- Gebiedsontsluitingswegen (GOW) 30 km/u;
- Gebiedsontsluitingswegen (GOW) 50 km/u.

Bij de inrichtingsprofielen GOW 30km/u wordt voorgesteld te kiezen voor klinkers en voor gelijkwaardige kruispunten. Dit laatste wordt wenselijk gevonden aangezien de intensiteiten relatief laag (< 7.000 motorvoertuigen per etmaal) zijn. Door de voorrang niet regelen wordt de snelheid op de hoofdroute verminderd. Voor de onlangs heringerichte Admiraal de Ruyterstraat en Dijkstraat in Aalten is ook voor deze inrichting gekozen.

Implementatie
Het is een enorme operatie om alles in een korte periode uit te voeren. Dat is niet haalbaar en om deze reden wordt het volgende voorgesteld:
1. Quick wins in 2023 te implementeren;
2. Diverse wegen zijn opgenomen in het investeringsschema, als onderdeel van de begroting 2023. Dit betreft onder andere de Aaltenseweg, de Allee en de Heelweg. Voorgesteld wordt de maatregelen in het kader van 50 naar 30, mee te nemen in die betreffende projecten. Per project dient dit dan nader uitgewerkt te worden.
3. Van wegen die niet in het hiervoor genoemde investeringsschema zijn opgenomen, wordt voorgesteld de uitvoering van de maatregelen te koppelen aan het geplande (groot) onderhoud in het meerjarenonderhoudsplan (MOP) en/of aan het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). In beide gevallen geldt dan dat werk met werk wordt gemaakt.

Alternatieve beleidskeuzes

De gemeente loopt voorop met het afwaarderen van 50 naar 30 km/u. Dit beleid is nog niet landelijk vastgesteld en er zijn ook nog geen definitieve inrichtingseisen/inrichtingsrichtlijnen door het CROW opgesteld. Dit betekent dat er ook gekozen kan worden om het vaststellen van dit beleid naar achteren te schuiven.

Bij een dergelijke keuze dient in zijn algemeenheid te worden opgemerkt dat men landelijk ervan overtuigd is dat een afwaardering leidt tot een verbetering van de verkeersveiligheid. Verder is de roep om de verkeersveiligheid vergroten ofwel de snelheid te verlagen vanuit de inwoners nadrukkelijk aan de orde is.

Financiële consequenties

Het is vooral belangrijk om een beleidsmatig besluit te nemen over het afwaarderen van wegen van 50 naar 30 km. Het treffen van maatregelen heeft logischerwijs financiële consequenties. Voorgesteld wordt de Quick wins te realiseren in 2023. De kosten van uitvoering (€ 14.800,-) kunnen worden gedekt uit de post 62210110 Verkeersmaatregelen.

Op dit moment is de dekking van alle maatregelen niet volledig aanwezig in de begroting. Voor deze maatregelen geldt dat deze wordt gekoppeld aan het investeringsschema en het (groot) onderhoud aan wegen of de geplande rioolwerkzaamheden. Dan wordt er indien nodig dekking gezocht (middels de begroting of tussentijdse rapportages).

Klimaatadaptatie

Bij meer ingrijpende maatregelen is meestal een reconstructie van een weg noodzakelijk. Op het moment dat gekozen wordt voor het beleid van 50 naar 30 wordt de benodigde verkeersruimte meestal ook minder. De vrijkomende ruimte kan eventueel worden gebruikt voor het vergroenen van de openbare ruimte. Daarnaast kunnen maatregelen worden getroffen in het kader van het toekomstig bestendig maken van de waterhuishouding.

Participatie en Communicatie

Na publicatie van het raadsbesluit wordt de uitvoering van de Quick wins opgestart. Dit betekent dat de omwonenden op de diverse locaties worden geïnformeerd over de te nemen maatregelen. Zij worden dan ook in de gelegenheid gesteld hun bevindingen over de voorgenomen maatregelen te geven. Deze bevindingen kunnen eventueel leiden tot aanpassingen. Na de verwerking hiervan zullen de noodzakelijke verkeersbesluiten worden genomen. Na het onherroepelijk zijn van deze besluiten kunnen de werkzaamheden starten.

De overige matregelen worden enerzijds gekoppeld aan het investeringsschema en anderzijds aan de uitvoering van (groot) onderhoud of rioolwerkzaamheden. Dergelijke projecten kennen hun eigen participatietraject en bij het opstarten van deze projecten wordt inhoud gegeven aan dit traject wat doorlopen zal worden.

De inwoners van de gemeente worden op de hoogte gesteld door publicatie van het raadsbesluit. In het vervolgproces worden inwoners, omwonenden en belanghebbend betrokken bij de te nemen maatregelen. Wanneer dit aan de orde is, wordt dit nader gedefinieerd.

Vervolgstappen inclusief tijdspad

De Quick wins kunnen in 2023 worden uitgevoerd. Afhankelijk van de maatregel zullen de noodzakelijke procedures worden doorlopen. Voor de overige maatregelen wordt qua planning een koppeling gemaakt met Investeringsschema van de begroting 2023 en het meerjarenonderhoudsplan (MOP) en/of aan het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Bijlagen
- Rapportage Onderzoek 50 naar 30, gemeente Aalten
- Samenvatting Onderzoek 50 naar 30, gemeente Aalten

Aalten, 8 december 2022

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

drs. A.J.M. Gildhuis
secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester